

FELIKS TIMERMANS

Seljakova
MOLITVA

S flamanskog prevela
Ivana Šćepanović

 Laguna

Naslov originala

Felix Timmermans
BOERENPSALM

Copyright © Erven Timmermans

Translation copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

Deze uitgave is mede tot stand gekomen dankzij subsidie
van het Vlaams Fonds voor de Letteren

– www.flemishliterature.be

Ova knjiga je objavljena zahvaljujući pomoći Flamanskog
literarnog fonda

SELJAKOVA MOLITVA

1

Ja sam samo jedan siromašan seljak i mada sam preživeo mnoge jade, ipak je seljački život najlepší na svetu. Ne bih se menjao ni s kraljem.

Bože, hvala ti što si me stvorio seljakom!

Rodio sam se tamo, u onom kućerku. Bilo nas je petnaestoro gladnih usta, i mada smo ponekad dobijali više batina nego hleba, bila je to ipak mladost, i mi smo stasali u momke snažne kao drveće.

Veliko domaćinstvo je radost.

Volim gomilu dece. Dobro drvo mora dati mnogo plodova.

Svojoj ženi nikada nisam odbio detence. Uzgajanje je naš poziv. I dece i kupusa. Onda znaš zašto živiš i za koga radiš. Ni otac ni majka nam nisu od toga umrli. Mati je u osamdesetoj još bila prava kao letva i zviždućuci je odvlačila džakove s krompirom na gomilu. Otac nam se bio iskrivio kao znak pitanja. Kada su ga polagali u mrtvački kovčeg, ili je sedeo pravo u njemu ili su mu noge štrčale uvis. Morali su ga prelomiti, bolje reći: ja sam morao da ga prelomim. Ostali su se

bojali. Stara gospođica iz zamka koja nam je davala zemlju pod zakup često je dolazila i pitala ga bi li hteo da joj bude vrtlar. Malo posla, velika plata i još deo dobiti od plodova.

„Koješta!“, rekao bi. „Seljak mora ostati seljak, inače neće biti ni sveta ni veka.“

Stoga je znao da zanoveta i kuka jer je od nas očekivao samo jedno – da cenimo što smo seljaci.

Imam braću i sestre u Antverpenu i Briselu, dvoje u Americi, jedno u Francuskoj, jednog ludaka u Hejlu,* što se može dogoditi i najboljim porodicama, i jednog brata kod bosonogih fratara u Dendermondeu. Njega vidimo jedino kad je manastiru potreban novac.

Zato mi je otac uvek govorio o našim korenima, da sam ja taj koren.** Ja sam ostao kod kuće. Nisam mogao da ostavim njivu. Ona je sušta žudnja. Njiva te privlači. Voliš je a i ne znaš zašto.

Zato što je sve tako smišljeno i gospodin pastor je u pravu kad kaže da je njiva u neku ruku neprijatelj, džin, kaže on, koji nam iz dana u dan stvara teškoće.

Čovek mu se mora predati i dušom i telom. Jesi li ikad razmišljao šta sve treba raditi da bi na stolu bilo hleba?

Orati, dubriti, drljati, sejati, žeti, vršiti, mleti i peći. I ako se još Naš Dragi Gospod na vreme ne umeša s pljuskom i s malčice sunca, i ako svece ne potkupiš paleći sveću protiv puževa i glista, gromova i munja, onda si uzalud prolio znoj. Ali kada posle nove žetve držiš u četvrtastim šakama komad hleba koji si sopstvenom snagom izvukao iz zemlje, i možeš da ga zagrižeš a istovremeno gledaš za stolom one koji ga

* Hejl (hol. *Geel*), selo u provinciji Antwerpen, gde veliki broj duševnih bolesnika boravi u porodicama koje se staraju o njima. (Prim. prev.)

** Ime Vortel od hol. *wortel* – koren. (Prim. prev.)

jedu, onda je to kao da ti sam Gazda odozgo spušta ruku na rame i krišom ti šapuće u uho: „Odlično, Vortele, hvala!“

Ne, u mojim mislima njiva nije nikakav džin nego džinica, neko ogromno žensko stvorenje čiji se kraj ne vidi. Njeno lice je nebo. Ona te mami. Hodaš po njenom telu, puziš po njenom telu. Naravno, ona ti se opire, kao svako žensko. A tebi se to sviđa. Ti joj laskaš i ulaguješ se. Ne odustaješ, a ona onda postaje blaga i uslužna, i daje i dalje, i tu nema kraja.

Seljak mora imati i dobru ženu u krevetu, ali se ona tamo ne sme izležavati. Mora svima da maže maslac na hleb, da hrani ljude i stoku, da pomaže u poslu dok joj ruke skoro ne otpadnu do lakata. Mnoge sam devojke znao, bio sam momak i po u svoje vreme, tukao sam se zbog njih više iz zadovoljstva nego zbog same devojke. Čekao sam dobru, a dobre su retke i dođu kad im se najmanje nadaš.

Naša Fim došla je s one strane reke Nete.

Čudno kako ljubav osvoji čovekovo srce.

Za vreme hodočašća u Sherpenhefel,* sedeli smo u istoj krčmi s još mnogo drugog sveta i jeli svoje sendviče. Napolju je padala kiša, pod je bio blatnjav. Ona je sedela preko puta, ali još je nisam bio primetio. Bilo je toliko sveta, a ja sam u mislima odlutao nekuda. Hoću da se pomerim i propustim neku seljanku pa slučajno prevrnem svoju čašu s pivom. Ona poskoči zbog odeće a sendviči joj padoše na pod. Postideo sam se i pružio joj svoja tri. Ona ne htede da ih uzme.

„Onda ću ih baciti u blato“, rekoh. Bilo je slanine između hleba.

Tada ih uze.

„Je l' ti prija?“, upitah.

* Poznato mesto u Belgiji (*Scherpenheuvel*) s drevnom crkvom u koju se ide na hodočašće. (Prim. prev.)

„Da“, reče devojka, „stvarno dobar hleb.“

„Gde živiš?“

Tako stupismo u razgovor. Sijala je poput mladog luka. Bila je to jedra devojka okruglih grudi. Rado bih se s njom vraćao kući, ali bila je s porodicom.

Nije mi više izlazila iz glave, stalno mi je bila pred očima, na polju, za vreme jela, i sanjao sam o njoj s čežnjom. Nisam mogao da se skrasim i kada bih ulučio priliku, odlazio bih uveče na Netu. Odatle se videla njena kuća pod crepom. Ležao sam i gušio se u dimu pušeci lulu za lulom i zviždukao *Ave, ave, Marija* da bi ona mislila na Sherpenhefel i mene i da bi se pojavila. Nije pomoglo.

Ali sledeće nedelje videh je na jednom drugom nasipu kako se sa sestrom vraća s Božje službe.

„Hej“, uzviknuh srdačno. „Jesu li ti prijali sendviči?“

Ona stade da se kikoće, onda reče nešto sestri pa i ova stade da se smeje. Veoma se zbunih, ali ipak doviknuh:

„Mogu li vam jednom doneti ceo hleb? Upravo smo ga juče pekli.“

Smejući se, one predoše s nasipa na pašnjak. Ona se još jednom okrenu.

„Dolazim sutra!“, doviknuh ohrabren.

Mahnuh. Ona uzvratila mahanjem. Osećao sam da je to dobar znak i srce mi je bilo toliko uznemireno da se ni pet minuta nisam mogao zadržati u istoj krčmi.

Onda, sledećeg dana, predveče, skupih svu svoju hrabrost, zavih hleb u čistu krpu i odoh bez reči. Sat zaobilaznja oko grada. Otvaram vrata. Tamo sede njena braća, petorica ih je, i otac, ljudina kao od brega odvaljena. Upravo su jeli krompir iz šerpe. Nisam rekao mnogo. Samo sam joj doneo hleb. Ni ime joj još nisam znao. Sedela je tamo postidena i činilo se

da će pre zaplakati nego što će se nasmejati. Ni sam ne znam kako, ali pre nego što si izbrojao do tri, već sam bio napolju i pljuskao nogama po kanalu. Moj hleb su zadržali. Čuo sam ih kako se smeju. A protiv šestorice se ništa nije moglo. Bio sam sav skrhan. Odvukao sam se pravo kući ali, naravno, besan kao ris, s čvrstom odlukom da se osvetim i dobijem devojku.

Kod kuće, u tišini, porazgovarao sam o tome sa svoja tri brata.

Sledećeg dana stali smo za točilo da naoštimo četiri noža. Kad se smrklo, uputismo se tamo. Njena braća, koja su bila kod kuće, spremno se odazvaše za tuču, pa i nismo morali da potežemo noževe. Njoj od straha ispadoše sudovi koje je prala. I dok su moja braća zamajavala njenu, rekoh joj:

„Zemlja ima da se zacrveni od krvi ako mi ne budeš devojka!“

Njena sestra je bila istrčala napolje i stala da doziva u pomoć, ali pre nego što su susedi dotrčali s psima i vilama, mi skočismo u Netu i kad smo preplivali reku, stadosmo razmetljivo da im se podsmevamo.

Bilo mi je došlo da poludim. Osećao sam da sam sve pokvario. Nisam više bio ni za kakav posao. Svakog dana sam ležao u trsci i zurio u njenu kuću. Ako me voli, pojaviće se već jednom, jer se naš kućerak lako mogao videti odatle.

Jedne subote, kad sam već hteo da je se odrekнем, ležao sam tamo ponovo. Onda je spazih kako izlazi na puteljak da uzme vodu. Kad je napunila prvo vedro, viknuh: „Hej!“, a ona se preseče. Nije se usuđivala da viče, ali mi rukom odmahnu da idem.

„Dolazim!“, viknuh. „Čekaj!“

Skidoh kapu i preplivah. I dalje je stajala, prestrašena. Onda se rasplakala od sreće što me ponovo vidi. Sedosmo na travu. I kako to već biva kad ste oboje mladi i vatreni a svi su protiv vas, što još više pogoršava stvar, više nije bilo priče o

sendvičima. Sasvim lagano, zviždućući, preplivao sam nazad. To večer sam pevao da su svi oko mene mislili da sam poludeo. Bili smo još nekoliko večeri zajedno. Bilo je to vreme kosidbe. Plastovi su bili meki i mirisali su tako dobro. Onda se dogodi ono što sam predvideo. Posle nešto više od mesec dana dođe k meni njen otac. Hteo je sa mnom da razgovara. Satara mi je bila u pripravnosti. On me upita kakve su mi namere, nameravam li da se ženim, što pre to bolje.

„Da“, reko, „ali onda uz to ide i konj i krava.“

Naseo je. Bila je to lepa svadba. I naš pokojni otac je oduševljeno igrao.

„Sjajno si ga namagarčio, Vortele“, rekao je.

Ta prva noć! Obesili su nam zvončice na krevet, a naša Fin je trunčicu više popila i žalila se na tešku glavobolju. Nisam hteo da ispadnem budala. Mislio sam: imam dovoljno vremena. Izašao sam da prošetam po mesečini. Žito je bilo pred žetvu, a ima li išta lepše od spavanja u žitu? Spustih se tamo negde i zagledah se u zvezde. Rado to činim. Srce ti se primiri i onda misliš samo na one stvari za koje inače nemaš vremena. Na Našeg Dragog Gospoda koji je sve to stvorio i na beznačajnost sopstvenog života. Gospodin pastor kaže da su zvezde kao Zemljina kugla. No, papir sve trpi. Ali dok sam tamo ležao, počeo da me obuzima nekakvo svečano i veličanstveno osećanje, kao ponekad u crkvi, i tada obećah sebi da ću uvek, prema Bogu i drugima, ispunjavati svoje dužnosti što bolje mogu.

Sledećeg dana, kad je svanulo, žeo sam s našom Fin na onom istom mestu gde sam prethodne noći spavao.

Već tada počeo je jati. Naša Fin ode oko sedam sati da donese kafu i sendviče. Tek što smo seli, već s prvim zaloga-jem u ustima ona odjednom viknu:

„Ne mogu više, glava mi je teška kao olovo!“

Morala je da se vrati kući. Ostadoh sam da se borim sa užasnim suncem i ogromnim žitnim poljem.

Bili su to pravi jati, te glavobolje! I ako ih čovek ne doživi sam, misli da je to komedija, čisto uobraženje. Onda ponekad padnu i teške reči. Te glavobolje su nas koštale mnogo novaca i odlazaka lekaru, nadrilekaru, vraču Alojsu i još na sto drugih mesta. Gotovo je i nisam drukčije viđao nego sa belom krpom oko glave.

Uz to, drugi su nam se podsmevali.

Jednom smo tako bili otišli u Peti. Vratila se odande izlečena i četrnaest dana nije imala bolove ni na sekundu. Onda reče:

„Vortele, ozdravila sam. Moramo nešto odneti našem pastoru u znak zahvalnosti!“

Upravo smo tada bili zaklali svinju i puni ponosa odnesmo pastoru svinjsku glavu.

„Baš lepo“, reče on, „ali zašto baš glava?“

„Zato što sam se izlečila od glavobolje.“

„Šteta“, reče on, „što te nije bolelo neko drugo mesto, onda bih dobio dve lepe šunkice.“

Naš pastor je inače dobar čovek, čestit, svetac ponekad. Ima služavku koja izigrava gazdu u kući i često ga izluđuje. On rado prima poklone, žudi za njima, a s druge strane, dao bi ti i gaće s dupeta. Život nije šala, kaže uvek, ali ga još nikad nisam video da plače. Često mi dolazi u kuću. Onda uvek dobije lonče mleka, pravo iz vimena. Kad se desi da smo na polju, onda ja viknem: „Sami se poslužite!“ On tada ode u staju i uzme lonče-dva, kad nikoga nema. Gospodin pastor me poznaje i spolja i iznutra. On nas prati i teši u našoj bedi i nemaštini. I svake godine o Uskrsu sručim

mu na glavu puna kola svojih grehova. Uvek obećam da ću se popraviti, ali čovek nije od kamena, ili kosti. Naš Dragi Gospod nas je posejao po svetu s manama. Takve nas mora i prihvatiti. Naravno, u tome ne treba preterivati. Otarasite se svojih mana, to može da se primeni kod bogomoljaca i cicija. Seljak koji obavlja svoju dužnost mora se otarasiti koječega drugog: čička i korova među krompirom, i gusenica koje mu žderu jabuke. Njiva nam ne ostavlja ni vremena ni prilike da kasnije, s onim zlatnim svetačkim tanjirom oko glave, visimo na zidu. A ipak, bio je neki sveti Isidor, koga često prizivam. Dok je taj sedeo i molio se, anđeli su iza njega sejali i orali. Nikada tako nešto nisam pokušao jer sam zadovoljan što sve mogu da obavim sopstvenim rukama.

Bila je to teška godina, ta prva, a druga još teža. Skupa zakupnina. Cvečka iz zamka kaže: „Mladi ljudi treba da imaju mnogo veći prinos zato što mogu više da rade.“

Naša krava bila je steona. S velikom mukom izvukli smo tele živo, ali je krava uginula.

Ošurio sam noge sve do golog mesa kuvajući obrok za svinje. Presedeo sam dve nedelje u stolici. Došlo mi bilo iz kože da iskočim. I ta jadna svinja! Kad smo je zaklali, pastor je odneo šest kotleta. „Život nije šala“, reče on, „ali vaša svinja je bila vepar.“ Što će reći: blago žućnog ukusa. Zbog toga smo se stideli cele zime. Da bismo malo promenili ukus, odlazio sam noću u krivolov. Zima je bila veoma hladna, zemlja kao nadgrobni kamen, ne možeš da zabiješ u nju ni najjače vile a da se vrhovi ne polome: ničim se nisu mogli izvaditi iz trapa ni repa ni vitlof.* U to vreme se na nebu pojavila kometa. Svi seljaci su se tresli od straha. Mi smo motrili na njivu i crne

* *Witloof* (hol.) – vrsta veoma popularnog belgijskog povrća sličnog kupusu. (Prim. prev.)

oblake koji su dolazili iz pravca Nete i uvek donosili sneg. Onda su došli orkanski vetrovi od kojih nam se kuća tresla i podrhtavala, a ja se nisam usuđivao da legnem bez pantalona. Naš krov se razbucao, dva jabukova drveta su se polomila. Grmelo je usred zime. Ali ništa ne traje večno. Veče kad je počeo post vreme otopli i sve počeo da se kravi. Kiša danima nije prestajala da lije. Njiva se pretvorila u kašu. Južna strana ostala je tamna i natopljena. Nevreme dolazi s juga. A onda je usledio potop. Kometa nam je donela nesreću. Neta se izlila. Njiva je bila poplavljena. Voda je nanela ozimu pšenicu preko praga u kuću. I to isto veče, dok smo stajali u vodi do gležnjeva, rodio se naš mali Pol. Pobedio je vodu i rodio se iznad vode. A što je najlepše, morao sam da dovedem unutra životinje iz staje, sve osim konja, koji je bio dovoljno veliki, ali tele, koza, prase i zečevi morali su u kuću inače bi se podavili. Životinje su mi svedoci. Babica Bela Salamander, susetka vična svemu, pritekla nam je u pomoć. Svako je u svojoj kući imao pune ruke posla da pohvata i namesti crepove. Voda se lagano pela. Naš mali Pol je živ i zdrav stigao na svet. Srce mi se steglo kad sam video koliko se pati naša Fin pa sam zaboravio čak i poplavu. Bela Salamander reče: „Bog ne daje ljudima više patnje nego što mogu da izdrže“, ako ne umru od toga, pomislih u sebi. Onda sam bio zaista iskren, koliko sam voleo svoju ženu. Kajao sam se zbog svih ružnih reči i bogme, onako veliki kakav sam, kleknuh u vodu i obratih se Našoj Dragoj Gospi kao neko dete. Ali Bela mi tada gurnu pod nos malog Pola pevajući nešto. Fin se nasmeja i ja se nasmejah. Ne sećam se kad sam bio toliko srećan. Onda se pojavi pastor u zadignutoj mantiji, gumenim čizmama i s lulom u ustima.

„Čestitam, Vortele“, reče on, „trebalo bi da maloga krstiš Mojsije, jer voda opada.“

Usledila su dva pobačaja. Uteha je bila što nam je Bog ostavio malog Pola. Ali ne dugo. Nisam mogao da svarim to što mi je Naš Dragi Bog učinio. I ako ikada stignem tamo gore, tražiću da iz njegovih usta čujem zašto mi je to uradio i čime sam to zaslužio. Mora da je imao za to neki razlog. Moram doznati koji je. Bez toga ne mogu na miru da pevam aleluja. Eh, što je to bilo dete, san od deteta, a kako i ne bi s mlekom moje žene! Kad bi joj ležalo na nabreklih grudima, zastajao sam da gledam i slušam dojenje a lula mi je ispadala iz usta. Pa te njegove crvene ručice koje su prebirale po njenim grudima kao neke rotkvice, onda se raznežiš i moraš da psuješ da bi opet postao muškarčina.

Nikada nisam mnogo pevao ali, da bih ga uspavao, ponekad bih po ceo sat sedeo kraj kolenke i zavijao, pa je naš pas od muke takođe počinjao da zavija. Nedeljom ujutru, kad se može duže ostati u krevetu, puštao bih malog Pola da puzi po meni i da mi čupa kosu i brkove dok mi suze ne poteku. Baš je bilo prijatno. Igrao se s mačkom i psom. Tresao se od smeha kad bi prase povukao za rep. Sedeo je sa mnom na konju raširenih nogu, s mojom lulom u ustima. Izvodio sam ga što je moguće češće na njivu, u omiljenu krčmu, nedeljom u šetnju. Bio sam lud za tim detetom. Šta sam sve radio za njega! Pravio mu drvene klovne, patkice koje mogu da plutaju, vrteške od papira.

Ušli smo u zimu. Našem malom Polu biće dve godine u martu. Upravo sam u šupi za kola uvezivao šargarepu. Mali Pol je stajao pored mene. Odjednom se kraj nas pojavi mršava starica koja je nudila šibice od vrata do vrata.

„Trebaju li ti šibice?“

Još sam imao šibice. Naša Fin joj dade parče hleba namazano pekmezom.

„Kakvo divno dete“, reče žena glasom kao u kože što mekeće i pomilova malog Pola po glavici.

Samo što je otišla, nije prošlo ni četvrt sata, kad se dete zacrvene. Više nije moglo da se drži na nogama. Plakalo je od bola da ti se srce stegne i gledalo je zrikavo kao vidra. Pravac doktoru. Taj glupander što mlati pare reče: „Prejeo se“, i prepisa flašicu od koje detetu još više pozli. Ništa nije pomoglo. Pozvah pastora. Taj pročitao nešto iz svoje knjige i stade da krsti malog Pola. Babica Bela Salamander stavi mu na srce medaljon sa svetim Benediktom i zapali sveću iz Lurda. Onda pozvah nadrilekara Alojsa. „Urokljiva ruka“, reče on, „idi u Krajskensberg, i ako su svi bunari prazni, dete će ozdraviti; onda godinu dana svakog petka treba da očitáš molitvu caru Karlu.“

Otišao sam u Krajskensberg. Što imam sreće! Svi su bunari bili puni! Pojma nemam kako sam stigao kući. Kao da sam preleteo preko žive ograde. Ali kad otvorih vrata, naš mali Pol je ležao mrtav u Fininom krilu.

Što se u kući plakalo i proklinjalo!

Bila je gusta magla kad je Bela Salamander odnela na groblje beli drveni sanduk koji sam lično napravio. Išao sam za njom. Kad sam video kako ga spuštaju u zemlju, počeh da proklinjem i urlam. Grobar napravi tako tužno lice te mu dadoh dvadeset centi. Ali on reče: „Budi srećan, Vortele, on je sad anđelčić na nebu.“ Tada mu zalepih takvu šamarčinu da se obrnuo oko sebe. Morao sam nekako da zaboravim svoju tugu i bol. Otišli smo u *Poslednji pozdrav* na piće i Bela me je to popodne morala odgurati kući u baštenskim kolicima na jedan točak.

A tamo – kuća prazna. Tu je nekad bilo dete. Glas ti odjekuje do crepova. Ne usuđuješ se više da govoriš glasno. O

detetu se čuti da ne bi jedno drugom nanosili bol, a o čemu bi se drugom moglo pričati? Tišina, tišina. Smrt škripi stepeništem. Dete je otišlo, to divno dete. Leži zatvoreno pod zemljom, a ti ga ipak očekuješ i čuljiš uši ne bi li čuo njegov smeh i uzvike. Sedam je sati, sad će otići na spavanje, pomišliš, četiri je ujutru, sad će tražiti hleb sa sirupom.

Pas ga traži. Njuška cipelice, gleda nas, ponovo gleda cipelice i izlazi napolje da potraži našeg malog Pola.

„Gde je naš mali Pol?“, čujem ženu kako pita psa. Onda počnem da psujem i proklinjem, ili izadēm. I te igračke! Odnosim ih na tavan, mada bih više voleo da ih stavim u stakleni kuhinjski ormarić. Zatekao sam jednom ženu kako kleči pored igračaka. Onda sam ih prekrrio čaršavom. Ali kad bih ostao sam u kući, peo sam se na tavan, ljuljao konjića i okretao vrtešku. Onda sam počeo da pijem. Ali u jednom trenutku setih se zvezda i obećanja koje sam sebi dao kad sam se oženio. Prosuh flašu rakije na gomilu balege. Domaćinstvo je propadalo. Više mi se nije radilo. Ali ipak se moralo raditi.

Dok smo vadili repu na njivi, opet videh kako joj teku suze.

Onda je videh kako pada na kolena. „Nema više mog deteta, nema više našeg deteta.“ Oči mi zasuziše. Podigoh je, zagrlih je i obećah joj drugo dete. Tako nam se raspoloženje popravi.

Uvek sam obavljao svoje dužnosti. Zato sam muž i muškarac. Neka je hvala Bogu!

2

Bog daje decu, Bog ih uzima. Bili su to zdravi blizanci. Otada, da tako kažemo, Fin je stalno bila trudna. Sejanje, košenje. Fin je to radila i pored svojih glavobolja. Gde su dva deteta, može i treće, Vortele.

„I tako dalje“, rekoh.

Imali smo odjednom gomilu dece. Još da je naš mali Pol u toj hrpi!

Očigledno čovek više voli pokojnu decu nego živu. Živa moraju mukotrpno da sarađuju i da dobijaju batine po dupetu dok te ruka ne zaboli. Žališ se na to i zanovetaš. Ona su ti teret i briga. Drže te za ruku i uziđuju te u kulu jada. Ako im nešto treba, ili sanjaš nešto ružno, ili sediš u zatvoru zbog krivolova, ono što ćeš ponajviše osećati jeste koliko su ti ta dečica prirasla za srce. Ne bi se nijednog odrekao ni za milion, išao bi u vatru i vodu za njih, mada ti ponekad dođe da im porazbijaš njuške od besa.

Misliš: Bože, tražio si decu u slavu svoju, eto ti ih, koliko hoćeš, ali molim te, pazi da ja pri tome ne ostanem bez svoje slave, dike i ponosa!